

Olycksutredning av dödsolycka i ån Nissan, 2018

Larmtid: 4 augusti 2018 kl. 23.05

Eget larmnummer: 2018000466

Utredare: Johan Rönmark, Räddningstjänsten Gislaved-Gnosjö

Avgränsningar

Utredningen fokuserar på olyckans orsaker samt insatsens genomförande.

Genomförande

Intervjuer har genomförts med:

- Räddningsledaren vid insatsen

Bakgrund till händelsen

Larm inkommer till SOS Alarm kl. 23.05 den 4 augusti 2018 om drunkning i vattendraget Nissan i Gislaveds tätort, Gislaveds kommun. Vid ankomst får räddningsledaren uppgifter om att en person är saknad och enligt uppgift skulle gå och fiska vid vattendraget Nissan ett okänt antal timmar innan larmet samma kväll. En livräddningsinsats inleds på kvällen med ytlivräddare, båt samt närsök kring vattendragets strandkant. Området där mannen förmodats ramlat i är förhållandevis djupt och strömt.

Kl. 02.40 den 5 augusti (dvs efter ca 4 timmars insats) fattar räddningsledaren beslut om att räddningsinsatsen avslutas och ärendet övergår i ett eftersök som leds av polisen. Resurser från räddningstjänsten används för eftersöket som fortsätter morgonen därpå.

Mannen återfinns den 5 augusti (dagen efter larmet) av dykare från Borås på ca 2 meters djup. Mannen har då en fiskelina intrasslad längs ena armen.

Vattendraget och förutsättningar

Ån Nissan är en relativt bred och ström å med en tydlig och kraftig meandring (svängningar) av åfåran. Den har branta stup mot vattnet i vissa sträckningar medan andra sträckor har närliggande sandbankar där det går att komma nära vattenytan utan nämnvärd höjdskillnad. Delar av Nissan används som kanotled men norrifrån, närmare centrum, gör den inte det på grund av vattenkraftverket med tillhörande damm. De områden kring Nissan som är tillgängliga är ofta nyttjade för friluftaktiviteter större delen av året.

Figur 1: Exempel på Nissans meandring i norra delen av Gislaveds tätort, inte där olyckan inträffade.

Räddningsledaren på plats råkar ha personlig erfarenhet av att räkna på strömmar, sökområdet kan därför grovt avgränsas med hänsyn till hur vattnet betar sig.

Mot bakgrund av de fynd som gjordes på plats är ett troligt scenario att mannens fiskelina trasslat in sig i ett träd på motsatt sida Nissan. Mannen har då gått ut på en stock i vattendraget och försökt dra loss linan och då lindat den kring armen, men tappar balansen. På grund av att han inte är simkunnig (enligt uppgifter från närstående) så hamnar han snabbt under vattenytan och drunknar. Det är oklart varför mannen valde att utsätta sig för risken att vistas nära vattendrag utan simkunnighet eller inte ha en kamrat med sig.

Slutsatser/Analys

Exakt tidpunkt för när olyckan har inträffat är oklart men den omkomne mannen har saknats ett antal timmar innan larm inkommer till 112. Det är oklart varför det tog tid att sakna mannen men en fisketur/utflykt på någon timme är heller inte något ovanligt. Förutsättningarna för att hitta en person vid liv efter befarad drunkning riskerar dock ha minskat drastiskt om flera timmar gått sedan personen syntes eller hördes av senast.

Ett inte otänkbart scenario är att mannen efter att han sjunkit kunnat föras vidare på grund av strömmarna och det är då omöjligt att ange hur lång tid det (teoretiskt) kunnat ta att hitta honom även om larm inkommit tidigt. Att oavsett vattenströmningskunskaper ändå ange ett avgränsat sökområde är viktigt för att använda tillgängliga räddningsresurser där de kan ge mest effekt. Mot bakgrund av fynd vid platsen samt den slumpen att räddningsledaren har viss vana av strömmande vatten så kunde sökområdet ändå någorlunda avgränsas och mannen hittas även i detta område dagen efter larmet. Mannen hade inte några flythjälpmedel på sig.

Att snabbt hitta personer under vatten kräver mer eller mindre alltid ett vittne som kan peka ut exakt plats för drunkningen. Om inte en exakt plats kan pekas ut eller att det, som i detta fall, förflutit lång tid mellan drunkningen och 112-samtalet kräver det andra hjälpmedel. Dragningsutrustning är ett sådant verktyg men likväl väldigt grovt eftersom det kräver noggrann sök teknik. Sonarverktyg som "ser" i vattnet kan ge betydligt mer hjälp men kan vara svårhanterat i strömmande vatten.

En räddningsinsats vid drunkningslarm i sjöar och åar bör utgå från att personen kan ha ramlat i vattnet även vid tidpunkten för larmsamtalet, oaktat vad som eventuellt kan ha skett innan. En räddningsinsats kan då som minst pågå 60 minuter (eller mer beroende på vatten, tidpunkt, temperatur etc) innan det kan misstänkas att personen inte har överlevt i vattnet. Resurser bör då sättas in direkt för att kunna eftersöka personen, inte minst för anhörigas skull.

Rekommendationer

Räddningstjänsten har, medan rapporten skrevs, byggt en egen draggningsutrustning efter hörande med Kustbevakningen, Räddningstjänsten Väst och Storstockholms brandförsvär.

Räddningstjänsten rekommenderas att också undersöka möjligheterna till side scan-sonar eller liknande sonarverktyg för att söka efter människor under vattenytan.

Efter denna rapportens färdigställande har sådan utrustning anskaffats till Räddningstjänsten Jönköping och utgör en länsresurs.

Det är fortsatt viktigt att arbeta med förebyggande budskap (som flytväst m.m.) för att öka säkerhetsmedvetandet vid vattennära aktiviteter, inte minst när personer vistas själva. Att förändra vattensäkerhetsnormer tar tid men målsättningen måste vara att det är lika självklart med vattensäkerhet som bilbälte.

Sändlista

Räddsam F samordnare för lärande
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Svenska livräddningssällskapet